

MEDIATION NAAST RECHTSPRAAK

IN BESTUURSRECHT

de Rechtspraak

TOCH SAMEN HET CONFLICT OPLOSSEN

INHOUD

Mediation naast rechtspraak	3
Wat is mediation	4
Wanneer is mediation een goede keuze	6
De uitgangspunten van mediation	8
De gang van zaken bij verwijzing	10
De keuze van de mediator	11
De eerste bijeenkomst	11
De volgende bijeenkomsten	12
De rol van de juridisch adviseur	12
Het resultaat	12
De kosten	13
Na afloop	14
Klachtenregeling	14
Voorbeelden uit de praktijk	15
Een zaak over de Wet waardering onroerende zaken	15
Een ambtenarenzaak	16
Een WW-zaak	17
Een zaak over inkomstenbelasting	18
Een bouwzaak	19
Een vergunningzaak	20
De zelftest	21
Adressen	22

Mediation naast rechtspraak

U hebt een conflict met iemand of een organisatie en u komt er met elkaar niet uit. De meningen blijven verschillen, de standpunten verharderen. Daarom bent u naar de bestuursrechter gestapt. Dat de rechter een uitspraak doet, dat is zeker. Maar het is altijd maar afwachten of u gelijk krijgt en of met een juridische oplossing alle problemen zijn opgelost.

Daarom aan u ter overweging: mediation.

Mediation is het door partijen zelf gezamenlijk oplossen van hun conflict(en) via bemiddeling door een onafhankelijke derde, de mediator.

Ook als uw procedure bij de bestuursrechter al loopt, kunt u nog kiezen voor mediation. Wie weet komt u er toch nog samen met die ander uit. Dit is niet onwaarschijnlijk, want jaarlijks worden honderden procedures gestopt, omdat partijen er met een mediator in zijn geslaagd om naar ieders tevredenheid een oplossing te vinden.

Op basis van de informatie en praktijkvoorbeelden uit deze brochure kunt u beoordelen of mediation ook iets voor u is. Als alle partijen tot mediation bereid zijn, hebben zij samen al een eerste stap in de richting van een oplossing gezet. Tijdens de mediation wordt de procedure bij de bestuursrechter stilgelegd. Wordt u het tijdens de mediation toch niet of slechts gedeeltelijk met elkaar eens, dan kunt u de juridische procedure weer (eventueel gedeeltelijk) voortzetten.

Hebt u na lezing van deze brochure nog vragen over mediation naast rechtspraak? Neem dan contact op met de mediationfunctionaris van het gerecht waar uw procedure loopt of kijk op www.mediationnaastrechtspraak.nl. Gegevens over de mediationfunctionaris vindt u achter in deze brochure.

Wilt u meer informatie over uw procedure bij de bestuursrechter, raadpleeg dan de brochure "In beroep bij de rechtbank. De bestuursrechtelijke procedure." Deze brochure is te verkrijgen bij het gerecht waar uw procedure loopt.

Wat is mediation

Mediation is het door partijen zelf gezamenlijk oplossen van hun conflict(en) via bemiddeling door een onafhankelijke derde, de mediator.

Partijen: het overheidsorgaan dat een besluit heeft genomen (bijvoorbeeld UWV, Belastingdienst, college B&W), degene die tegen dat besluit een procedure is begonnen en eventuele anderen die in de procedure of bij het conflict zijn betrokken (bijvoorbeeld de vergunninghouder).

Zelf: ú zorgt voor de inhoud van het gesprek door het uitspreken van verlangens, wensen, emoties, feiten, argumenten, voorstellen en tegenvoorstellen.

Gezamenlijk: u zit letterlijk met elkaar om tafel en u bespreekt samen alle aspecten en achtergronden van het conflict en de oplossingsvoorstellen.

Oplossen: voor bijna elk conflict is (toch nog) een oplossing te vinden die voor alle betrokken partijen aanvaardbaar of zelfs aantrekkelijk is.

Conflict(en): in principe kunt u voor mediation kiezen in alle soorten conflicten waarvoor u ook een juridische procedure bij de bestuursrechter kunt aanspannen.

Bemiddeling: de mediator bemiddelt, dat wil zeggen dat hij de gesprekken zo begeleidt dat de partijen tot overeenstemming kunnen komen. De mediator levert geen inhoudelijke bijdrage en spreekt ook geen oordeel uit. Hij zorgt er wel voor dat de oplossing op uitvoerbaarheid wordt getoetst.

Onafhankelijke derde: de mediator heeft met geen van de partijen voorafgaand aan de mediation een zakelijke of persoonlijke relatie.

De mediator: is iemand die de kennis en vaardigheden heeft om een mediation tot een goed einde te brengen. Hij kan bijvoorbeeld onderhandelingen leiden en begeleiden en schijnbaar vastgelopen conflicten weer in beweging krijgen. De mediators met wie het gerecht u in contact brengt, voldoen aan strenge kwaliteitscriteria.

Wanneer is mediation een goede keuze

In principe lenen alle grote en kleine(re) conflicten zich voor mediation. Het maakt niet uit of het gaat om conflicten over uitkeringen, vergunningen, subsidies, belastingen, rechtsposities van ambtenaren of andere conflicten met de overheid. Het soort conflict bepaalt dus niet het succes van de mediation. Wat dan wel?

Uit onderzoek blijkt dat een paar factoren het succes van mediation sterk bepalen. Die factoren hebben te maken met de motieven waarom mensen voor mediation kiezen:

- **Snel een oplossing**
Een mediation wordt gemiddeld binnen enkele maanden afgerond, soms zelfs binnen enkele weken of door een enkel gesprek van een paar uur.
- **Alles in eigen hand houden**
Dit is een van de kernpunten van mediation. Niet de mediator, niet de advocaten, niet de rechter of wie dan ook bepaalt wat er in de overeenkomst komt. Dat doet u zelf, samen met de ander natuurlijk.
- **Maatwerk**
Tijdens mediation kan een oplossing gezocht worden voor alles wat met het conflict te maken heeft. Het kan ook gaan over aspecten die in de procedure bij de rechter niet zijn genoemd.
- **Samenwerken**
Tijdens mediation krijgt eenieder de gelegenheid om alles uit te spreken en uit te praten. Daarna kunt u samen de oplossing zoeken. Op deze manier kan het vertrouwen tussen burger en overheid worden behouden of hersteld.

Zelfs als u slechts één van deze motieven hebt, is er al een grote(re) kans op een succesvol verloop van de mediation. De belangrijkste succesfactor is hier nog niet genoemd: de bereidheid om met de andere partij te onderhandelen. Een struikelblok is vaak dat de een denkt dat de ander niet wil onderhandelen. Dit is te vermijden als beide partijen een zelftest invullen – geheel vanuit eigen gezichtspunt – en op deze basis alleen voor zichzelf beslissen wat ze willen. Vaak kiezen beide partijen, los van elkaar, voor mediation. De zelftest vindt u achterin deze brochure.

Voorwaarde voor een succesvolle mediation is dat er wel ruimte moet zijn voor onderhandeling. Is die ruimte er niet, dan heeft mediation geen zin. Net zoals mensen over de bereidheid van de andere partij nogal eens een verkeerd idee hebben, zo hebben ze dit ook over het al dan niet bestaan van onderhandelingsruimte. Natuurlijk heeft de overheid zich te houden aan regels en is haar onderhandelingsruimte hierdoor niet onbeperkt. Toch blijkt tijdens mediation maar al te vaak dat er wel een gezamenlijke oplossing kan worden gevonden. Dit komt doordat het in wezen niet om de regels gaat, maar om misverstanden, miscommunicatie of eerdere negatieve ervaringen. Als dit is opgehelderd kunnen partijen op tafel leggen waar het ze werkelijk om te doen is. Dit is vaak de sleutel voor een oplossing.

Soms pleiten praktische redenen voor mediation:

- Er lopen verschillende gerechtelijke procedures die allemaal met elkaar samenhangen en misschien zijn er ook nog andere partijen bij betrokken. De conflicten kunnen niet samenhangend in één procedure worden behandeld. Bij mediation is dit wel mogelijk. Ook in de situatie waarin een voorlopige voorziening loopt, kan de rechter mediation voorstellen. Tijdens de mediation kan dan worden ingegaan op het bezwaar of beroep én op de voorlopige voorziening.
- Het kostenplaatje kan gunstiger uitpakken. Leg de mogelijke kosten en baten van mediation en doorprocederen eens naast elkaar.

Mediation is niet in alle gevallen zinvol of kansrijk. Deze vorm van conflictoplossing is waarschijnlijk geen goed alternatief als:

- u al vóór de procedure zonder succes hebt geprobeerd de zaak door mediation op te lossen.
- u een principiële uitspraak wilt over een juridisch punt.

De uitgangspunten van mediation

Bijna 70 procent van de zaken die via de bestuursrechter onderwerp van mediation worden, krijgt een geheel of gedeeltelijk goede afloop. Dit succes wordt voor een belangrijk deel bepaald door de motieven van u en de andere partij om voor mediation te kiezen (zie het vorige hoofdstuk). Maar ook de strikte uitgangspunten spelen een belangrijke rol.

- Deelname aan de mediation is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Als u eenmaal voor mediation hebt gekozen, dan is het niet de bedoeling dat u zo maar wegblijft van een bespreking. Partijen en de mediator zijn vrij de mediation te beëindigen bij voorkeur in gezamenlijk overleg. Bij eenzijdige beëindiging spreekt voor zich dat u de andere partij(en) en mediator(s) op de hoogte stelt.
- Tijdens de eerste bijeenkomst bespreekt de mediator de mediationprocedure met u en de andere partij(en). Vervolgens ondertekenen alle partijen een mediationovereenkomst waarin de taken en verplichtingen van alle betrokkenen zijn vastgelegd.
- Hoeveel gesprekken er worden gevoerd en over welke periode, hangt af van de situatie. Veel mediations worden binnen een maand afgerond. Het is aan de partijen en de mediator om ervoor te zorgen dat de mediation niet langer dan drie maanden duurt. Bij onvoorziene omstandigheden kan daarvan in overleg met de mediationfunctionaris worden afgeweken.
- De gerechtelijke procedure wordt stilgelegd als u voor mediation kiest. Zodra u, de andere partij of de mediator aangeeft de mediation te willen stoppen of als u er toch niet samen uitkomt, gaat de zaak terug naar de rechter. Deze zet dan de gerechtelijke procedure voort. Als u tot overeenstemming bent gekomen, wordt de procedure gestopt.

- Uitgangspunt in mediations is dat alle partijen bevoegd zijn om afspraken te maken. Een vertegenwoordiger van een overheidsorgaan zal die bevoegdheid niet altijd hebben. In dat geval is het wel van belang dat deze vertegenwoordiger voldoende armsgslag heeft.
- Er wordt gewerkt volgens regels voor vertrouwelijkheid. Dit betekent dat u in alle openheid informatie en voorstellen kunt bespreken. Nieuwe informatie die tijdens de mediation boven tafel komt, is in principe vertrouwelijk. De mediator, uzelf of de andere partij mag deze informatie niet zonder instemming van de anderen aan de rechter of derden verstrekken.
- In principe zijn alle partijen bij alle besprekingen aanwezig. De mediator kan besluiten u en de andere partij(en) elk voor een afzonderlijk persoonlijk gesprek uit te nodigen.
- Als u in de procedure een juridisch adviseur heeft kan deze bij de mediation worden betrokken.
- De mediator houdt zich aan het reglement van de Mediatorsfederatie Nederland (MfN). Hierin staat onder meer dat hij een geheimhoudingsplicht heeft en onafhankelijk, neutraal en voortvarend moet optreden. Als u voor mediation kiest dan krijgt u dit reglement toegezonden.
- Als het conflict (gedeeltelijk) wordt opgelost, worden de gemaakte afspraken schriftelijk vastgelegd.

De gang van zaken bij verwijzing

Rechterlijke instanties vinden het van belang dat mensen en organisaties zo veel mogelijk een geschiloplossing op maat krijgen. Als een rechterlijke instantie inschat dat uw zaak zich leent voor mediation, ontvangt u een mediationvoorstel. U hoeft niet op een voorstel te wachten, u kunt ook zelf aangeven dat u mediation wilt. In beide gevallen wordt het voor u geregeld. Hoe dit in z'n werk gaat en wat er daarna gebeurt, kunt u hier lezen.

Er zijn twee manieren waarop u een mediationvoorstel kunt krijgen:

1. U ontvangt een brief van het gerecht waar uw procedure loopt waarin u op de mogelijkheid van mediation wordt gewezen. Bij de brief zit informatie en een antwoordformulier. Als u op het voorstel ingaat, stuurt u het antwoordformulier naar de mediationfunctionaris. Die neemt zo spoedig mogelijk contact met u op om het een en ander af te spreken.
2. Tijdens een zitting kan de rechter u op de mogelijkheid wijzen. Vaak komt de mediationfunctionaris informatie geven. De mediationfunctionaris noteert uw gegevens als u voor mediation kiest. Daarna bepaalt u wie de mediator wordt en regelt de mediationfunctionaris de eerste afspraak.

Op basis van het dossier valt niet altijd goed in te schatten of uw zaak zich leent voor mediation. Daarom is er nog een derde manier waarop u voor mediation kunt kiezen nadat u de zaak aanhangig hebt gemaakt bij een rechterlijke instantie:

3. U kunt zich ook op eigen initiatief aanmelden bij de mediationfunctionaris van de rechterlijke instantie waar uw procedure loopt. Deze zal de andere partij(en) een voorstel tot mediation doen. Dit hoeft u dus niet zelf te doen! Natuurlijk kunt u zich ook samen met de andere partij bij de mediationfunctionaris melden.

Op welke manier u ook voor mediation kiest, u kunt altijd advies en informatie vragen bij de mediationfunctionaris van het gerecht waar uw procedure loopt.

De keuze van de mediator

Voordat de eerste afspraak gemaakt kan worden, moet de mediator worden gekozen. U doet dit samen met de andere partij(en). De mediationfunctionaris geeft u een overzicht van mediators die gekwalificeerd zijn voor mediation naast rechtspraak. Op de lijst staat bijvoorbeeld ook met welke soort zaken ze veel ervaring hebben, wat hun achtergrond is en welk tarief ze hanteren. De mediationfunctionaris kent alle mediators van de lijst en kan u adviseren. Het is belangrijk dat er nog geen persoonlijke of zakelijke band tussen partijen en de mediator bestaat, anders kan er belangenverstrengeling optreden. Soms wordt de mediation door twee mediators gedaan. Bijvoorbeeld bij erg complexe zaken of als er veel partijen bij het conflict betrokken zijn.

De eerste bijeenkomst

De mediationfunctionaris zorgt ervoor dat de eerste afspraak wordt gemaakt. Bij voorkeur vindt deze al binnen twee weken plaats, want in de praktijk blijkt dat een snelle afspraak een positieve uitkomst bevordert. De eerste bijeenkomst begint met de bespreking van de mediationregels en de inhoud van de mediationovereenkomst. De mediator gaat na of de personen die aanwezig zijn de zaak tot een oplossing kunnen brengen en of zij daartoe bevoegd zijn. Daarna inventariseert hij welke punten er opgelost moeten worden en welke factoren de oplossing tot nu toe hebben belemmerd. Daarbij worden alle belangen in kaart gebracht, ook de niet-juridische. Of er tijdens de eerste bijeenkomst nog tijd is voor het zoeken van oplossingen, verschilt van geval tot geval. Regelmatig wordt de mediation in één bijeenkomst afgerond. De mediator begint in principe blanco aan de mediation en kent meestal de achterliggende juridische stukken niet. Zo gaat hij onbevooroordeeld de mediation in. Als hij later bepaalde stukken wil zien, dan komt dit tijdens een bespreking aan de orde.

De volgende bijeenkomsten

Aan het eind van elke bijeenkomst vat de mediator de voortgang samen en wordt er een afspraak voor een volgende bijeenkomst gemaakt. Als alle belangen in kaart zijn gebracht, wordt gezamenlijk gezocht naar oplossingen die zoveel mogelijk tegemoet komen aan eenieders belangen. Soms liggen die in de sfeer van de onderlinge communicatie, en soms zijn het puur zakelijke oplossingen. Tot slot worden de gevonden oplossingen getoetst op haalbaarheid en vervolgens schriftelijk vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst.

De rol van de juridisch adviseur

Het is belangrijk dat u elke bijeenkomst goed voorbereidt. Zet bijvoorbeeld op een rij welke belangen er allemaal spelen, ook de niet-juridische, en wat voor u echt het belangrijkste is. Dit kunt u eventueel samen met uw juridisch adviseur doen. Daarnaast is het goed alvast na te gaan wat voor de ander belangrijk zou kunnen zijn en of u hem of haar daarin tegemoet kunt en wilt komen.

Het is niet nodig dat de juridisch adviseurs bij de bijeenkomsten aanwezig zijn, tenzij u daarover met elkaar andere afspraken maakt. Soms is het goed dat zij erbij zijn, bijvoorbeeld als er advies nodig is over de haalbaarheid van een oplossingsvoorstel of als zij steun bij de gesprekken kunnen bieden. Maar u kunt ook tussen de bijeenkomsten door met hen overleggen.

Het resultaat

Als u het helemaal met elkaar eens bent geworden, worden de afspraken neergelegd in een vaststellingsovereenkomst. Daarin staan ook afspraken over het besluit, de procedure, het griffierecht en de proceskosten. Een uitspraak van de bestuursrechter is dan niet meer nodig. De procedure bij de bestuursrechter wordt in dat geval op korte termijn beëindigd. De mediator of uw juridisch adviseur bespreekt met u welke stappen u daarvoor nog moet zetten.

Bent u het over een aantal zaken eens geworden en blijft er een juridisch punt over, dan kunt u hierover de beslissing van de rechter vragen. De mediator legt dan uw gedeeltelijke overeenstemming schriftelijk vast en geeft aan hoe u de procedure bij de bestuursrechter kunt voortzetten. Deze procedure is dan wel vereenvoudigd en bekort door de mediation.

Hebt u geen of een gedeeltelijke overeenstemming bereikt, dan kunt u de procedure direct voortzetten. In dit geval wordt de afgesproken vertrouwelijkheid van belang. Tijdens de laatste bijeenkomst bij de mediator spreekt u af welke gegevens en stukken in de procedure mogen worden ingebracht. Mededelingen over onderhandelingen of voorstellen blijven altijd vertrouwelijk, tenzij u hierover gezamenlijk uitdrukkelijk een andere schriftelijke afspraak maakt.

De kosten

Bij verwijzing via een gerecht zijn partijen gezamenlijk verantwoordelijk voor de betaling van de mediator. Partijen maken een afspraak over de verdeling van de kosten.

Als u een toevoeging hebt voor uw advocaat, kunt u ook een toevoeging krijgen voor de mediator. De mediator vraagt deze voor u aan. U betaalt dan geen extra eigen bijdrage en ook niet het honorarium van de mediator. Procedeert u zonder advocaat en hebt u recht op een toevoeging, dan vraagt de mediator die voor u aan. De eigen bijdrage komt dan voor uw rekening, maar niet het honorarium van de mediator.

Heeft uw wederpartij een mediationtoevoeging en u niet, dan betaalt u de helft van het tarief van de mediator.

Ieder betaalt het honorarium van zijn eigen juridisch adviseur. Wanneer u met een toegevoegde advocaat procedeert, hebt u deze kosten natuurlijk niet.

Mediators hanteren verschillende uurtarieven. Er zijn mediators die een instaptarief hanteren. Dit betekent dat iedere partij voor het eerste gesprek, met een maximum van twee uur, € 75,- (te vermeerderen met de btw volgens het geldende tarief) betaalt. Als u een mediator kiest die dit tarief hanteert, tekent u bij de aanvang van het gesprek met de mediator een incassomachtiging voor dat bedrag. Als de mediation na het eerste gesprek wordt voortgezet, geldt het normale uurtarief van de mediator.

De mediator bespreekt van te voren met u welke werkzaamheden hij in rekening zal brengen. Bij de afrekening krijgt u een urenverantwoording waarin de tijdsbesteding gespecificeerd per uur, activiteit en datum staat vermeld.

Na afloop

Uw ervaringen met de verwijzing en mediation zijn van groot belang, omdat met uw ervaringsinformatie de voorzieningen waar nodig verbeterd kunnen worden. Daarom vraagt de mediator aan u om bij de laatste bijeenkomst een vragenlijst in te vullen.

Klachtenregeling

Mediation naast rechtspraak wordt onder strenge kwaliteitsnormen aangeboden. Als u toch een klacht hebt over de mediator, dan kunt u deze indienen volgens de klachtenregeling van de MfN. Klachten over andere aspecten van de mediation kunt u indienen bij het bestuur van de gerechtelijke instantie waar uw procedure loopt.

Voorbeelden uit de praktijk

Dit zijn voorbeelden van geslaagde mediations die tijdens een bestuursrechtelijke procedure hebben plaatsgevonden. De feiten en omstandigheden zijn gewijzigd om herkenbaarheid van de zaak te voorkomen.

Een zaak over de Wet waardering onroerende zaken

Meneer Jansen is al 25 jaar in het bezit van een stukje bosgrond waarop een bouwvallig huisje staat. De gemeente schat de waarde van het huisje voor de Wet WOZ op een opvallend hoog bedrag in. Meneer Jansen vindt dit niet eerlijk: hem is altijd verteld dat hij het huisje niet mag afbreken en herbouwen, omdat het in strijd is met het bestemmingsplan. Dat maakt het huisje volgens hem vrijwel onverkoopbaar; het heeft geen waarde op de vrije markt. Hij gaat dan ook tegen de WOZ-beschikking in beroep. Zowel meneer Jansen als de gemeente gaat in op het voorstel van de belastingrechter om mediation te proberen.

In de mediation komt de communicatie aanvankelijk maar moeizaam op gang. Pas na verloop van tijd komen de mediator en de heffingsambtenaar van de gemeente erachter dat meneer Jansen door een recente hersenbloeding nog langzaam denkt en praat. Als dit 'communicatieprobleem' is opgehelderd, kunnen zij ter zake komen. De heffingsambtenaar gaat er vanuit dat het huisje wel degelijk verkoopbaar is, omdat in de praktijk herbouw nogal eens wordt gedoogd, ondanks dat dit in strijd is met het bestemmingsplan. Ook is herbouw toegestaan als het huisje bijvoorbeeld afbrandt of door een stormwind wordt getroffen.

Uiteindelijk biedt de heffingsambtenaar aan om bij de afdeling ruimtelijke ordening van de gemeente na te vragen hoe het precies zit. Na dit overleg vinden partijen elkaar op een gezamenlijke formulering van de herbouwmogelijkheden en de daarbij passende WOZ-waarde. Dit alles wordt vastgelegd in een overeenkomst. Meneer Jansen heeft zijn vertrouwen in de gemeente terug en trekt het beroep bij de belastingrechter in.

Een ambtenarenzaak

Said werkt als teamleider van een groep flatcoördinatoren bij een woningbouwvereniging. Hij doet dit met veel inzet en plezier, maar dat wordt minder als de woningbouwvereniging door de gemeente wordt overgenomen. Er gaat naar zijn gevoel een ambtelijke wind waaien en als man van de werkvloer voelt hij zich steeds minder thuis op zijn werk. Als ook nog eens zijn beste vriend overlijdt, gaat hij kwakkelen en als hij op zijn werk is, dan kan hij zich slecht concentreren. Op zijn afdeling ontstaan steeds meer problemen. Uiteindelijk krijgt hij een slechte beoordeling en daartegen gaat hij in beroep.

Aan de mediationtafel nodigt de mediator Said uit uitvoerig zijn verhaal te doen. Een geschiedenis vol frustraties en rancune gaat over tafel. Daarna doet de vertegenwoordigster van de gemeente haar verhaal. Zij legt uit dat door de politieke druk op haar afdeling een afrekencultuur is ontstaan. Als dit alles is uitgesproken komt de vraag op tafel: wat nu? Said legt stukje bij beetje zijn plan op tafel dat hij een onderhoudsbedrijf wil beginnen. Uiteindelijk spreken de partijen af dat Said een deel van zijn wachtgeld in contanten krijgt uitgekeerd, zodat hij in zijn nieuwe bedrijf kan investeren. Het valt Said nog niet mee om zijn handtekening onder de vaststellingsovereenkomst te zetten: "Ik ben een vechter en mij is veel onrecht aangedaan". Toch is hij ook opgelucht, omdat hij nu die vervelende episode kan afsluiten. Ook de vertegenwoordigster van de gemeente is blij dat de strijd over de beoordeling is beëindigd: "Dat is toch maar negatieve energie".

Een WW-zaak

De zaak lijkt hopeloos. Mevrouw Alphons heeft voor vier maanden een WW-uitkering aangevraagd en het UWV weigert dit. Hiertegen stelt mevrouw Alphons beroep in. Desondanks accepteren alle betrokkenen het mediationvoorstel van de rechtbank. Op het gesprek verschijnen mevrouw Alphons, haar werkgever Willemse en een gemachtigde van het UWV, mevrouw IJsbrand. Allereerst neemt de mediator met de UWV-gemachtigde de kansen van mediation door. Omdat de uitvoering van de sociale zekerheid steeds meer plaatsvindt in de vorm van gebonden mandaat, is de beleidsvrijheid van het UWV ingeperkt en daarmee zijn veel gemachtigden niet blij. De mediation heeft meer kans van slagen als de gemachtigde er plezier in krijgt om te onderzoeken wat er nog wèl mogelijk is. Voor mevrouw IJsbrand blijkt het gelukkig niet moeilijk om die stap te zetten.

Al snel wordt duidelijk waarom werkgever Willemse is meegekomen. Mevrouw Alphons was ziek geweest en kon medisch gezien niet terugkeren naar haar werkplek. In het kleine bedrijf van haar werkgever was er geen andere plek voor haar. Om haar te helpen had hij een voorlopige werkplek voor haar gecreëerd als overbrugging naar een betrekking elders. Er was overleg geweest met het UWV. Meneer Willemse en mevrouw Alphons waren ervan overtuigd dat zij in aansluiting op het ziekgeld een WW-uitkering zou ontvangen. Zij zou immers maar zeer gedeeltelijk functioneren op haar voorlopige werkplek. Vooruitlopend op de te ontvangen uitkering betaalde meneer Willemse haar salaris uit tot het moment dat zij vier maanden later een andere baan vond. Hij rekende erop dat dit verrekend kon worden met de WW-uitkering. Er komt echter een negatieve beslissing op de WW-aanvraag. De echte belanghebbende is dus de voormalige werkgever van mevrouw Alphons! Hij is flink gedupeerd. Dit opent een nieuw perspectief. Mevrouw IJsbrand belooft na te gaan of een tegemoetkoming in het kader van de Wet REA mogelijk is. Twee weken later laat zij weten dat werkgever Willemse een tegemoetkoming kan krijgen. Hierop trekt mevrouw Alphons haar beroep tegen de uitkeringsweigering in.

Een zaak over inkomstenbelasting

Meneer Joustra voelt zich al meer dan tien jaar het slachtoffer van de Belastingdienst. Het begon met een controle in 1992. De controleambtenaar rapporteerde dat hij onregelmatigheden had aangetroffen en hij had aanwijzingen gegeven voor aanpassingen in de administratie. Meneer Joustra was het daarmee niet eens, maar heeft naar zijn idee toch alles tot op de letter opgevolgd. De behandeling bij de Belastingdienst van de aangiften van meneer Joustra van de daarop volgende jaren stukt. Meneer Joustra dient hiertegen iedere keer een bezwaarschrift in bij de Belastingdienst. Tot frustratie van meneer Joustra moet hij sommige bezwaarschriften opnieuw opsturen, omdat de Belastingdienst zegt deze niet te hebben ontvangen.

Ten overstaan van de mediator beschrijft meneer Joustra in geuren en kleuren de merkwaardige gebeurtenissen die hem in het communicatieverkeer met de Belastingdienst zijn overkomen. De vertegenwoordiger van de Belastingdienst, inspecteur Raaf, kan de humor wel waarderen, maar is ook in staat om duidelijk te maken waar meneer Joustra in de fout is gegaan. Hoewel meneer Joustra in het standpunt volhardt dat de Belastingdienst de oorzaak is van alle onduidelijkheden en daarmee ook van de fouten die hij heeft gemaakt, is hij ook wel bereid om water bij de wijn te doen. Hij is inmiddels geen ondernemer meer, moet binnenkort een zware operatie ondergaan en wil daarna zo snel mogelijk naar zijn kinderen in Australië om daar ook te blijven. In de bijeenkomst bij de mediator wordt afgesproken dat meneer Joustra niet meer als ondernemer wordt aangemerkt en wat de gevolgen hiervan voor de inkomstenbelasting, de omzetbelasting en de premieheffing zijn. De afspraken worden vastgelegd in een overeenkomst, die door de heren Joustra en Raaf wordt ondertekend. Na dit succes is het ijs gebroken. Omdat beide heren het wel met elkaar kunnen vinden, wordt afgesproken dat ze samen alle plussen en minnen en alle nog openstaande bezwaren nog eens tegen het licht houden. Als dit tot overeenstemming leidt, worden deze afspraken ook opgenomen in een vaststellingsovereenkomst. Alleen als ze er met z'n tweeën niet uit zouden komen, wordt er een tweede mediationbijeenkomst belegd. Dit blijkt niet nodig te zijn, want met goede wil wordt er binnen het wettelijke kader ruimte gevonden om de fiscale kronkels recht te trekken.

Een bouwzaak

In een mooi stadje breekt brand uit en een goedlopend hotel-restaurant brandt af. De hotelier vreest grote omzetschade; de eigenaar van het pand vreest vermogensverlies en problemen met de hotelier als zijn huurder. De burgemeester spreekt betrokkenen toe. De hotelier en de eigenaar maken uit zijn woorden op, dat hij zijn volledige medewerking verleent aan het plaatsen van een tijdelijke voorziening (een noodgebouw), zodat de hotelier weer snel de kost kan verdienen. Als nakoming van die toezegging uitblijft, nemen de hotelier en de eigenaar het recht in eigen hand. Zij plaatsen prefabcompartimenten als tijdelijke voorziening. Het college van B&W vindt dit in strijd met het geldende bestemmingsplan en neemt een handhavingsbesluit. Het college sommeert de hotelier en de eigenaar de compartimenten te verwijderen, en waarschuwt dat een dwangsom wordt opgelegd als zij het niet verwijderen. De advocaat van de hotelier en eigenaar dient een bezwaarschrift integen het handhavingsbesluit. Verder dient de advocaat een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening in bij de voorzieningenrechter. Tijdens de behandeling hiervan stelt de voorzieningenrechter mediation voor. Partijen gaan hierop in: de hotelier en de eigenaar beloven pas op de plaats te maken met hun voorbereidingen en B&W zegt toe tijdens de mediation eventueel te verbeuren dwangsommen niet te zullen invorderen.

Onder begeleiding van een mediator krijgen de partijen eerst uitgebreid de gelegenheid om hun verhaal te vertellen. Hierdoor ontstaat er een meer ontspannen sfeer. Deze schept de ruimte voor onderzoek van de te bespreken punten en voor een onderzoek wat voor partijen belangrijk is. Al snel blijkt dat de weerstand in deze zaak niet komt door de tijdelijke voorziening, want het belang daarvan wordt door alle partijen onderkend. De barrière ligt in de discussie tussen de gemeente en de eigenaar over de kosten van de asbestvervuiling ten gevolge van de brand en de kosten van de bodemverontreiniging die na de brand werd aangetroffen. Door deze zaken buiten de mediation te houden, kunnen partijen zich concentreren op de tijdelijke voorziening voor de hotelier. Na inventarisatie van de benodigde besluiten, waaronder een vrijstelling van het bestemmingsplan en een bouwvergunning, wordt een vaststellingsovereenkomst gesloten. Hierin is vastgelegd dat het bij de gemeente bevoegde gezag de inspanningsverplichting op zich neemt om op zo kort mogelijke termijn de besluiten te nemen die nodig zijn voor de tijdelijke voorziening, natuurlijk zonder de rechten van derden op inspraak, bezwaar of beroep te kunnen of willen verkorten. Om problemen te voorkomen wordt met de omwonenden al binnen het kader van de mediation gecommuniceerd over de beoogde tijdelijke bebouwing. Het college van B&W trekt zijn handhavingsbesluit in.

Een vergunningzaak

De Algemene Politieverordening van een middelgrote gemeente bevat een verbod op het vóór 5 december in het openbaar optreden als sinterklaas. De reden is dat de intocht van sinterklaas in die gemeente elk jaar pas op 5 december plaatsvindt. Een werkstudent die op 2 december op een aantal besloten sinterklaasfeesten moet optreden, vraagt een ontheffing aan, zodat hij als sinterklaas van het ene naar het andere feest kan reizen. De burgemeester weigert deze ontheffing. Hierop wendt de werkstudent zich met een verzoek om voorlopige voorziening tot de bestuursrechter. Deze vindt beide partijen bereid om met een mediator af te spreken.

De plaatselijke pers heeft lucht van de zaak gekregen, maar de partijen komen een mediastilte overeen in afwachting van de mediation. In de beslotenheid van de mediationkamer wil de burgemeester wel toegeven dat het verbod in de verordening en het strenge beleid juridisch misschien niet houdbaar zijn. Toch wil hij trouw blijven aan het belang van de gemeente door een oeroude traditie te handhaven en commerciële exploitatie van het sinterklaasfeest tegen te gaan. De werkstudent legt op tafel dat het hem niet om commerciële exploitatie te doen is. De advocaat van de werkstudent en de juridische afdeling van de gemeente ontwerpen vervolgens een voorstel voor een nieuw beleid, dat juridisch beter houdbaar is, nog steeds commerciële exploitatie buitensluit, maar een optreden als sinterklaas in besloten kring toestaat. Gelukkig is er nog op tijd een vergadering van de gemeenteraad. Deze gaat akkoord met het voorstel, waarna de werkstudent alsnog zijn ontheffing krijgt. De bestuursrechter hoeft er niet meer aan te pas te komen.

De zelftest

Vul de zelftest in en ontdek of mediation een manier is om uw conflict op te lossen. Denk niet aan wat de ander denkt of wil, maar ga uit van uw eigen ideeën.

Bent u bereid mee te werken aan een oplossing die in onderling overleg tot stand komt?

Ja, want

- ik zie wel mogelijkheden voor een redelijke oplossing
- ik heb belang bij een snelle oplossing
- ik heb nog vaker met de andere partij(en) te maken
- ik wil graag een oplossing op maat waar ik zelf invloed op heb
- het gaat ook om communicatiestoringen
- ik denk dat in mediation ook andere conflicten die ik met de wederpartij heb, kunnen worden opgelost
- het kan wellicht aanzienlijke (proces)kosten besparen

Nee, want

- ik vind het erg belangrijk dat de rechter zich over deze zaak uitspreekt
- een eerdere mediationpoging is mislukt en ik wil het niet nog eens proberen
- ik zie geen enkele mogelijkheid tot onderhandelen, omdat...

Ik twijfel, want

- ik weet niet precies waaraan wij beginnen
- ik weet niet hoeveel ruimte er is om te onderhandelen
- ik vind het moeilijk om met de wederpartij om de tafel te zitten
- ik weet niet of de andere partij wel wil meewerken
- ik zie weinig mogelijkheden

Als u bij “ja” één of meerdere argumenten herkent, meldt u dan aan voor mediation bij de mediationfunctionaris van het gerecht waar uw procedure loopt.

Twijfelt u of wilt u meer informatie, dan kunt u overleggen met de mediationfunctionaris.

Adressen

Mediationfunctionarissen van de gerechten

Elke rechterlijke instantie heeft zijn eigen mediationfunctionaris die uw vragen over mediation tijdens een gerechtelijke procedure kan beantwoorden. Met hem of haar kunt u overleggen of mediation zich leent voor het oplossen van uw conflict. Daarnaast regelt de mediationfunctionaris de mediation. Via onderstaande contactgegevens kunt u direct contact opnemen met een mediationfunctionaris bij u in de buurt.

Rechtbank Noord-Holland

Locatie Alkmaar

mediationbureau.rb-nho@rechtspraak.nl

Locatie Haarlem

mediationbureau.rb-nho@rechtspraak.nl

Rechtbank Gelderland

Locatie Arnhem

mediation.rb.gel.arnhem@rechtspraak.nl

Locatie Zutphen

mediationbureau.zutphen@rechtspraak.nl

Rechtbank Overijssel

Locatie Almelo

mediation.rb-ove.almelo@rechtspraak.nl

Locatie Zwolle

mediation.rb-ove.zwolle@rechtspraak.nl

Rechtbank Midden-Nederland

Locatie Lelystad

mediation.rb-mnl@rechtspraak.nl

Locatie Utrecht

mediation.rb-mnl@rechtspraak.nl

Rechtbank Limburg

Locatie Maastricht

mediation.rb-lim.maastricht@rechtspraak.nl

Locatie Roermond

mediation.rb-lim.roermond@rechtspraak.nl

Rechtbank Amsterdam

mediationbureau.rb.amsterdam@rechtspraak.nl

Rechtbank Rotterdam

Locatie Dordrecht

mediation.rb.dordrecht@rechtspraak.nl

Locatie Rotterdam

mediationbureau.rotterdam@rechtspraak.nl

Rechtbank Den Haag	mediation.rb.denhaag@rechtspraak.nl
Rb Zeeland / West-Brabant	
Locatie Breda	mediation.breda.zwb@rechtspraak.nl
Locatie Middelburg	mediation.middelburg.zwb@rechtspraak.nl
Rechtbank Noord-Nederland	
Locatie Assen	mediation.assen@rechtspraak.nl
Locatie Groningen	mediation.rb.groningen@rechtspraak.nl
Locatie Leeuwarden	mediation.rbleeuwarden@rechtspraak.nl
Rechtbank Oost-Brabant	mediation.denbosch@rechtspraak.nl
College van Beroep voor Bedrijfsleven	mediationbureau.CBB@rechtspraak.nl
Centrale Raad van Beroep	mediation.crvb@rechtspraak.nl
Hof Den Haag	mediation.hof.denhaag@rechtspraak.nl
Hof Den Bosch	mediation.denbosch@rechtspraak.nl
Hof Arnhem-Leeuwarden	
Locatie Arnhem	mediation.rb.gel.arnhem@rechtspraak.nl
Locatie Leeuwarden	mediation.hofleeuwarden@rechtspraak.nl
Hof Amsterdam	mediation.hof.amsterdam@rechtspraak.nl